

Enligt distributionslistan / Jakelulistan mukaan

TILLSÄTTANDE AV EN PARLAMENTARISKT SAMMANSATT KOMMITTÉ FÖR ATT MODERNISERA SJÄLVSTYRELSELAGEN FÖR ÅLAND

Statsrådet har 19.9.2013 tillsatt en kommitté för att modernisera självstyrelsesystemet och självstyrelselagen för Åland. Kommittén ska i sitt arbete beakta de förslag och synpunkter som ingår i betänkandet från den av Ålands landskapsregering tillsatta parlamentariska kommittén om förslag till reformering av självstyrelsesystemet och självstyrelselagen för Åland (Åländsk utredningsserie 2010:2) samt i den av justitieministeriet tillsatta parlamentariska arbetsgruppens betänkande ”Ålands självstyrelse i utveckling” (Justitieministeriets betänkanden och utlåtanden 4/2013).

Uppdrag

Kommitténs uppdrag innefattar att:

1) *Föreslå sådana ändringar av självstyrelsesystemet och självstyrelselagen som motiveras av samhällsutvecklingen och utarbeta förslag till en modern lagstiftning om självstyrelsen. Ändring av jordförvärvslagen för Åland (3/1975) innefattas inte i kommitténs arbete.*

2) *Föreslå åtgärder för att utveckla den ekonomiska självstyrelsen.*

Kommittén ska bedöma om det behövs lagstiftningsåtgärder för att säkerställa en stabil och gynnsam ekonomisk utveckling för landskapet. Särskild vikt ska läggas på hur en växelverkan till ömsesidig nytta för landskapet och riket kan nås.

Kommittén ska i ett första skede utreda möjligheterna att överföra skattebehörighet på landskapet med beaktande av att det måste finnas mekanismer för samråd och korrigerande av eventuella oönskade effekter. Kommittén ska även utreda om systemet kan ändras så att de skatter som staten bär upp på Åland stannar kvar i landskapet utan att tas in i statsbokslutet.

Oberoende av vilka förslag kommittén lägger fram om skattebehörigheten ska den föreslå ett avräknings- eller annat system där den finansiella utjämnningen mellan landskapet och riket smidigt kan ändras när förhållandena förändras.

3) *Göra en översyn av behörighetsfördelningen mellan landskapet och riket och föreslå ändringar av sådana behörighetsbestämmelser som i praktiken har vållat tolkningssvårigheter.*

Kommittén ska bedöma vad som är en ändamålsenlig behörighetsfördelning mellan landskapet och riket. Bedömningen ska ta fasta på vilka angelägenheter som bäst kan skötas av landskapet och vilka som till sin natur är sådana att de bör höra till riket.

Systemet för att överföra lagstiftningsbehörighet bör göras smidigare och utformas så, att konsekvenserna av överföringarna har utretts och förberetts i samråd mellan landskapet och riket.

Kommittén kan föreslå alternativ till det nuvarande systemet med två behörighetsförteckningar i självstyrelselagen.

Kommittén ska fästa särskild uppmärksamhet vid frågor där behörigheten är delad och hur landskapslagstiftningen kan bli mer transparent.

4) *Bedöma om kravet på finskt medborgarskap för erhållande av hembygdsrätt och för vissa tjänster kan slopas.*

Mandattid

Kommittén ska inom år 2014 färdigställa ett delbetänkande med förslag till riktlinjer för det fortsatta lagstiftningsarbetet. Ett slutbetänkande i form av en regeringsproposition ska föreligga senast 30.4.2017 (så att en proposition kan överlämnas till riksdagen senast 31.12.2017 och riksdagen kan anta lagen och lämna den vilande till den riksdag som väljs 2019).

Sammansättning

Ordförande: President Tarja Halonen

Vice ordförande: Lagtingsledamoten, riksdagsrådet Gunnar Jansson

Vice ordförande: Direktör Teija Tiilikainen, Utrikespolitiska institutet

Medlemmar:

Kimmo Sasi, riksdagsledamot, Samlingspartiets riksdagsgrupp

Maria Tolppanen, riksdagsledamot, Sannfinländarnas riksdagsgrupp

Johannes Koskinen, riksdagsledamot, Socialdemokratiska riksdagsgruppen

Markus Lohi, riksdagsledamot, Centerns riksdagsgrupp

Mia Haglund, riksdagsledamotsassistent, Vänsterförbundets riksdagsgrupp

Pekka Haavisto, riksdagsledamot, Gröna riksdagsgruppen

Ulla-Maj Wideroos, riksdagsledamot, Svenska riksdagsgruppen

Marjo Anttoora, statssekreterare, Kristdemokratiska riksdagsgruppen

Viveka Eriksson, lagtingsledamot, Liberalernas lagtingsgrupp

Harry Jansson, lagtingsledamot, Centerns lagtingsgrupp

Danne Sundman, lagtingsledamot, Obunden Samlings lagtingsgrupp

Barbro Sundback, lagtingsledamot, Socialdemokraternas lagtingsgrupp

Roger Jansson, lagtingsledamot, Moderaternas på Åland lagtingsgrupp
Axel Jonsson, lagtingsledamot, Ålands framtids lagtingsgrupp

Permanent sakkunniga: Kommittén kan utse sina permanenta sakkunniga

Sekretariat:

Generalsekreterare: Konsultativ tjänsteman Janina Groop-Bondestam, justitieministeriet

Övriga sekreterare: Lagberedare Marine Holm-Johansson, Ålands landskapsregering och lagstiftningsråd Sten Palmgren, justitieministeriet

Arbetspråk	I enlighet med bestämmelserna i 36 § i självstyrelselagen för Åland och 31 § 2 mom. i språklagen (423/2003) är kommitténs arbetspråk svenska.
Hörande	Kommittén kan höra representanter för Ålands landskapsregering samt Ålands riksdagsledamot och representanter för republikens president, ministerierna, högsta domstolen, högsta förvaltningsdomstolen, Ålandsdelegationen och justitiekanslern i statsrådet. Kommittén kan även höra utomstående experter samt representanter för näringslivet och olika intresseorganisationer.
Arbetsformer	Kommittén kan tillsätta sektioner för utredning av särskilda frågor och utse sakkunniga för sektionerna.
Kostnader	Kostnaderna för kommittén betalas från moment 25.01.01.4. Landskapet Ålands myndigheter svarar till hälften för de egentliga resekostnader som kommittéarbetet föranleder för landskapets kommittémedlemmar, sakkunniga tjänstemän vid landskapsmyndigheterna och den egna sekreteraren för kommittén.
Kontaktuppgifter	Närmare information ger lagstiftningsrådet Sten Palmgren (tfn. 1606 7745, sten.palmgren@om.fi) och konsultativa tjänstemannen Janina Groop-Bondestam (tfn. 1606 7686, janina.groop-bondestam@om.fi).

PARLAMENTAARISEN KOMITEAN ASETTAMINEN AHVENANMAAN ITSEHALINTOLAIN UUDISTAMISEKSI

Valtioneuvosto on 19.9.2013 asettanut komitean itsehallintojärjestelmän ja Ahvenanmaan itsehallintolain uudistamiseksi. Työssään komitean tulee huomioida ne ehdotukset ja näkemykset, jotka sisältyvät Ahvenanmaan maakunnan hallituksen asettaman parlamentaarisen komitean mietintöön itsehallintojärjestelmän ja itsehallintolain uudistamiseksi (Åländsk utredningsserie 2010:2) sekä oikeusministeriön Parlamentaarisen Ahvenanmaa-työryhmän mietintöön Ahvenanmaan itsehallinnon kehittämisestä (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 4/2013).

Toimeksianto

Komitean toimeksiantoon kuuluu:

- 1) *Ehdottaa yhteiskuntakehityksen edellyttämiä itsehallintojärjestelmän ja itsehallintolain uudistuksia sekä valmistella ehdotus itsehallintoa koskevak-
si nykyaikaiseksi lainsäädännöksi. Ahvenanmaan maahankintalain (3/1975)
uudistaminen ei sisälly komitean toimeksiantoon.*
- 2) *Ehdottaa toimenpiteitä taloudellisen itsehallinnon kehittämiseksi.*

Komitean tulee arvioida, tarvitaanko lainsäädäntötoimia vakaan ja suotuisan taloudellisen kehityksen varmistamiseksi maakunnassa. Erityistä huomiota on kiinnitettävä siihen, kuinka maakunnan ja valtakunnan keskinäistä etua vastaavaa vuorovaikutusta voidaan aikaansaada.

Työn ensi vaiheessa komitean tulee selvittää mahdollisuuksia siirtää verotusta koskevaa lainsäädäntövaltaa maakunnalle ottaen huomioon, että tämä edellyttäisi yhteistä neuvonpitoa ja ei-toivottujen vaikutusten korjaamista mahdollistavilla mekanismeilla. Komitean tulee myös selvittää mahdollisuuksia muuttaa järjestelmää siten, että maakunnassa kannetut valtionverot jäisivät maakuntaan, ilman niiden tulouttamista valtion tilinpäätöksessä.

Verotustoimivallasta tekemistään ehdotuksista riippumatta komitean tulee ehdottaa tasoitus- tai muuta järjestelmää, jonka puitteissa maakunnan ja valtakunnan välistä taloudellista tasoitusta voidaan olosuhteiden muuttuessa joustavasti muuttaa.

- 3) *Tarkistaa maakunnan ja valtakunnan välistä toimivallanjakoa ja ehdottaa sellaisia toimivaltasäännöksiä muutettavaksi, jotka ovat käytännössä aiheuttaneet tulkintaongelmia.*

Komitean tulee arvioida maakunnan ja valtakunnan välisen tarkoituksenmukaisen toimivallanjaon kriteereitä. Arvioinnissa tulee esittää ne asiat, jotka soveltuvat parhaiten maakunnan hoidettaviksi ja ne, joiden luonteensa puolesta tulee kuulua valtakunnan lainsäädäntövaltaan.

Lainsäädäntövallan siirtoa koskeva järjestelmä tulisi tehdä joustavammaksi ja kehittää sellaiseksi, että siirtojen vaikutukset on selvitetty ja valmisteltu maakunnan ja valtakunnan yhteisessä neuvonpidossa.

Komitea voi ehdottaa vaihtoehtoja itsehallintolain nykyiselle kahden toimivaltaluettelon mallille.

Komitean on kiinnitettävä huomiota kysymyksiin, jotka kuuluvat maakunnan ja valtakunnan välisen jaetun toimivallan piiriin ja siihen kuinka maakuntalainsäädäntö saataisiin läpinäkyvämmäksi.

- 4) *Arvioida voitaisiinko luopua vaatimuksesta Suomen kansalaisuudesta kotiseutuoikeuden saamiseksi ja eräisiin virkoihin nimittämisen edellytyksenä.*

Toimikausi	Komitea valmistelelee vuoden 2014 loppuun mennessä osamietinnön sisältäen jatkovalmistelun linjaukset. Hallituksen esityksen muotoon laaditun loppumietinnön ehdotetaan olevan valmis 30.4.2017 mennessä (jotta hallituksen esitys voidaan antaa eduskunnalle viimeistään 31.12.2017 ja eduskunta voisi hyväksyä lain ja jättää sen lepäämään vuonna 2019 valittavalle eduskunnalle).
Kokoonpano	<p><i>Puheenjohtaja:</i> Presidentti Tarja Halonen</p> <p><i>Varapuheenjohtaja:</i> Maakuntapäivien edustaja, eduskuntaneuvos Gunnar Jansson</p> <p><i>Varapuheenjohtaja:</i> Johtaja Teija Tiilikainen, Ulkopoliittinen instituutti</p> <p><i>Jäsenet:</i></p> <p><i>Kimmo Sasi</i>, kansanedustaja, Kansallisen Kokoomuksen eduskuntaryhmä <i>Maria Tolppanen</i>, kansanedustaja, Perussuomalaisten eduskuntaryhmä <i>Johannes Koskinen</i>, kansanedustaja, Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä <i>Markus Lohi</i>, kansanedustaja, Keskustan eduskuntaryhmä <i>Mia Haglund</i>, kansanedustajan avustaja, Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä <i>Pekka Haavisto</i>, kansanedustaja, Vihreä eduskuntaryhmä <i>Ulla-Maj Wideroos</i>, kansanedustaja, Ruotsalainen eduskuntaryhmä <i>Marjo Anttoora</i>, valtiosihteeri, Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä</p> <p><i>Viveka Eriksson</i>, maakuntapäivien edustaja, Liberalernas lagtingsgrupp <i>Harry Jansson</i>, maakuntapäivien edustaja, Centerns lagtingsgrupp <i>Danne Sundman</i>, maakuntapäivien edustaja, Obunden Samlings lagtingsgrupp <i>Barbro Sundback</i>, maakuntapäivien edustaja, Socialdemokraternas lagtingsgrupp <i>Roger Jansson</i>, maakuntapäivien edustaja, Moderaternas på Åland lagtingsgrupp <i>Axel Jonsson</i>, maakuntapäivien edustaja, Ålands framtids lagtingsgrupp</p> <p><i>Pysyvät asiantuntijat:</i> Komitea voi nimetä pysyvät asiantuntijansa</p> <p><i>Sihteeristö:</i></p> <p>Pääsihteeri: Neuvotteleva virkamies Janina Groop-Bondestam, oikeusministeriö</p> <p>Muut sihteerit: Lainvalmistelija Marine Holm-Johansson, Ahvenanmaan maakunnan hallitus ja lainsäädäntöneuvos Sten Palmgren, oikeusministeriö</p>
Työkieli	Komitean työkieli on Ahvenanmaan itsehallintolain 36 §:n ja kielilain (423/2003) 31 §:n 2 momentin mukaisesti ruotsin kieli.

Kuuleminen

Komitea voi kuulla Ahvenanmaan maakunnan hallituksen edustajia ja Ahvenanmaan kansanedustajaa sekä tasavallan presidentin, ministeriöiden, korkeimman oikeuden, korkeimman hallinto-oikeuden, Ahvenanmaan valtuuskunnan ja oikeuskanslerinviraston edustajia. Lisäksi komitea voi kuulla ulkopuolisia asiantuntijoita sekä elinkeinoelämän ja edunvalvontaorganisaatioiden edustajia.

Työmuodot

Komitea voi asettaa jaostoja erityisten aiheiden selvittämiseksi ja nimetä asiantuntijoita jaostoihin.

Kustannukset

Menot maksetaan momentilta 25.01.01.4. Ahvenanmaan maakunnan viranomaiset vastaavat puoleksi maakunnan komiteajäsenten sekä maakunnan viranomaisten asiantuntijavirkamiesten ja komiteasihteerinsä kokousmatkoista aiheutuneista varsinaisista kustannuksista.

Lisätietoja

Lisätietoja asiasta antavat lainsäädäntöneuvos Sten Palmgren (p. 02951 50160, sten.palmgren@om.fi) ja neuvotteleva virkamies Janina Groop-Bondestam (p. 02951 50334, janina.groop-bondestam@om.fi).

Justitieministeri/ Oikeusministeri

Anna-Maja Henriksson

Lagstiftningsdirektör/
Lainsäädäntöjohtaja

Sami Manninen

DISTRIBUTION / JAKELU

Justitieministeriet/Oikeusministeriö

- kanslichefen/kansliapäällikkö
- lagberedningsavdelningen/lainvalmisteluosasto
- finansförvaltningen/taloushallinto
- kommunikationsenheten/viestintäyksikkö
- publikationssamordnaren/julkaisukoordinaattori

Justitieförvaltningens tjänstecenter / Oikeushallinnon palvelukeskus

Kommitténs ordförande, vice ordföranden, medlemmar och sekreterare / Komitean puheenjohtaja, varapuheenjohtajat, jäsenet ja sihteerit

Övriga ministerier / Muut ministeriöt

De Ålandsansvariga tjänstemännen vid ministerierna

Ålands landskapsregering

Samlingspartiets riksdagsgrupp/Kansallinen kokoomuksen eduskuntaryhmä
 Socialdemokratiska riksdagsgruppen/Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä
 Sannfinländarnas riksdagsgrupp/Perussuomalaisien eduskuntaryhmä
 Centerns riksdagsgrupp/ Keskustan eduskuntaryhmä
 Vänsterförbundets riksdagsgrupp/Vasemmistoliiton eduskuntaryhmä
 De Grönas riksdagsgrupp/Vihreä eduskuntaryhmä
 Svenska riksdagsgruppen/Ruotsalainen eduskuntaryhmä
 Kristdemokraternas riksdagsgrupp/Kristillisdemokraattinen eduskuntaryhmä

Liberalernas lagtingsgrupp

Centerns lagtingsgrupp

Obunden Samlings lagtingsgrupp

Socialdemokraternas lagtingsgrupp

Moderaternas på Åland lagtingsgrupp

Ålands framtids lagtingsgrupp

FÖR KÄNNEDOM

Republikens presidents kansli/Tasavallan presidentin kanslia

